

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ
КІЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Циклова комісія викладачів
образотворчого мистецтва та дизайну

«ЗАТВЕРДЖО»

Проректор
з науково-педагогічної та
мистецької роботи

О.Б. Жильцов
2015 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

галузь знань 0202 «Мистецтво»
для спеціальності 5.02020501 *Образотворче мистецтво*
(освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст»)

Робоча програма «Живопис» для студентів за напрямом підготовки 0202 «Мистецтво», спеціальністю 5.02020501 «Образотворче мистецтво».
„20” серпня, 2015 року- 38 с.

Розробники: М.Е. Полякова, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні викладачів циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну

Протокол від «25» серпня 2015 р. №1

Голова циклової комісії

М.І.Ладоненко

Розподіл годин звірено з робочим наочальним планом, структура типова

Заступник директора

(С.І. Дем'яненко)

з наочальної роботи

Заступник директора

(З.Л. Гейхман)

з наукально-методичної роботи

Схвалено Методичною радою Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка за спеціальністю 5.02020501 «Образотворче мистецтво»

Протокол від “ 31 ” серпня 2015 року №1

“ 31 ” серпня 2015 року Голова (М.В. Братко)

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	6
2. Мета та завдання навчальної дисципліни.....	11
3. Програма навчальної дисципліни.....	12
4. Структура навчальної дисципліни.....	14
5. Навчально – методична карта дисципліни «Живопис».....	16
6. Теми практичних занять.....	24
7. Самостійна робота.....	25
8. Індивідуальні завдання.....	26
9. Методи навчання.....	27
10.Методичне забезпечення курсу.....	28
11. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	28
12. Методи контролю.....	29
13. Розподіл балів, які отримують студенти.....	29
14.Очікувані результати.....	37
15. Рекомендована література	
Базова.....	35
Допоміжна.....	35
16.Інформаційні ресурси.....	38

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Живопис» є нормативним документом Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено викладачем циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну на основі освітньо-професійної програми підготовки молодших спеціалістів відповідно до навчального плану для спеціальності 5.02020501 Образотворче мистецтво денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Програма визначає обсяги знань, вмінь та навичок, які повинен опанувати молодший спеціаліст відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Живопис».

Кількість годин, що відведені навчальним планом на вивчення курсу, становить 702 год., з них: 34 год. – лекції, 240 год. – практичні, 78 год. – індивідуальна робота, 40 год. – підсумковий контроль, 310 год. – самостійна робота.

Дисципліна «Живопис» є основою навчання образотворчого мистецтва, профілюючим спеціальним предметом освітньо-професійної підготовки спеціалістів. Зміст навчання мистецтва живопису забезпечується освітньо-професійною програмою підготовки молодшого спеціаліста за спеціальністю «Образотворче мистецтво».

Структура змісту включає основні положення навчання живопису, теоретичний та практичний матеріал.

Програма передбачає послідовне вивчення шляхом виконання різних завдань з натури, починаючи з простих предметів і закінчуючи вивченням портрету, що є важливою ланкою в опануванні предмета. Вивчення натури, в процесі виконання етюдів, має будуватись на невід'ємному зв'язку всіх елементів зображенальної мови: композиції, тонових, пластичних, просторових та світлотіньових співвідношень, колористичної гами. Вся система навчання живопису повинна сприяти розвитку образного і абстрактного мислення студентів, вихованню творчого фахівця.

Вказані в програмі навчально-практичні завдання, необхідно розглядати як обов'язковий мінімум. Навчально-творчі завдання мають варіативний характер. Залежно від рівня підготовки студентів, можна змінювати тематику завдань, а також визначати кількість годин на вивченняожної теми. При цьому, важливо зберігати дидактичні засади навчання. Практичні завдання потрібно орієнтувати на розвиток творчих здібностей студентів у процесі цілеспрямованого засвоєння прийомів, способів зображення та художньої системи.

Основою викладання курсу є виконання академічних постановок з натури та короткочасних етюдів. Кожне наступне завдання ускладнюється по зростаючій, за методом послідовного засвоєння закономірностей системи навчання.

Структура програми поєднує такі основні напрями діяльності:

- теоретичну підготовку з основ живопису;
- практичну роботу (навчальні завдання, етюди, замальовки, та творчі роботи);

- навчально-творчу діяльність в період виконання самостійних робіт, а також під час проходження пленерної практики;
- методичну підготовку (практика в школі, виконання наочності за темами шкільної програми);
- самостійну роботу студентів, шляхом виконання творчих робіт.

Пріоритетним у навченні живопису є творчий підхід педагога, зумовлений художнім методом та методично обґрунтovanий.

Викладання живопису зобов'язує впроваджувати дидактичний принцип навчання, приділяти важливу увагу культурі навчання-пізнання й головного принципу дидактики художньої педагогіки – принципу наочного навчання.

Суттєвим моментом у програмі є розподіл навчального матеріалу за темами, що відповідають кожному з трьох курсів:

1 курс – вважається початковим, студенти вивчають живопис предметний, рослинний і тваринний світ. По завершенні курсу, студент має оволодіти знаннями та навичками побудови предметів на площині та у просторі, майстерністю в зображені рослинного і тваринного світу.

На 2 курсі – вивчають живопис тематичних натюрмортів зі складних предметів, інтер'єру. Це більш складний рівень навчальних завдань, оскільки студент опановує нову форму побудови зображення.

На 3 курсі – студенти вивчають живопис голови людини (гіпсові голови), «напівпостать», що вимагає від студентів виконання більш складних завдань.

На 4 курсі студенти вивчають методику роботи над живописним зображенням портрету та натури людини. Удосконалюють набуті знання з анатомії, пропорцій людини, та засобів передачі реалістичного зображення.

Головні вимоги, які висуваються до живописних робіт – це правдиве відображення предметів реальної дійсності. Вони мають бути виконані на високому професійному рівні.

Отже, в процесі навчання викладач повинен зосередити увагу студентів на вирішенні завдань програми і сформувати у них професійний рівень майбутнього фахівця.

Основною умовою засвоєння навчального матеріалу предмета є виконання повного обсягу практичних завдань, вивчення теоретичного матеріалу, здійснення індивідуальної та самостійної роботи студентів.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 19,5	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
Модуль – 8	Спеціальність (професійне спрямування): <i>5.02020501</i> <i>Образотворче мистецтво</i>	Рік підготовки: 1 - 4
Змістових модулів – 8		Семestr
Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1		
Загальна кількість годин – 702		1 - 8
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	Лекції 20 год. Практичні 240 год. Самостійна робота 310 год. Індивідуальні завдання: 78 год. Модульний контроль: 40 год. Вид контролю: екзамен (VI, VII семестр)

Опис навчальної дисципліни
I курс

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни																						
Кількість кредитів – 2	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна																						
Модуль – 2 Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <i>5.02020501 Образотворче мистецтво</i>	Рік підготовки: 1 Семестр																						
Загальна кількість годин – 72		1 - 2																						
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1 самостійної роботи студента – 1	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Лекції</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td><td style="text-align: center;">2</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Практичні</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">12</td><td style="text-align: center;">12</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Самостійна робота</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">16</td><td style="text-align: center;">16</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Індивідуальні завдання:</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td><td style="text-align: center;">4</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Модульний контроль:</td></tr> <tr> <td style="text-align: center;">2</td><td style="text-align: center;">2</td></tr> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Вид контролю:</td></tr> </table>	Лекції		2	2	Практичні		12	12	Самостійна робота		16	16	Індивідуальні завдання:		4	4	Модульний контроль:		2	2	Вид контролю:	
Лекції																								
2	2																							
Практичні																								
12	12																							
Самостійна робота																								
16	16																							
Індивідуальні завдання:																								
4	4																							
Модульний контроль:																								
2	2																							
Вид контролю:																								

Опис навчальної дисципліни
ІІ курс

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни																						
Кількість кредитів – 5,5	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна																						
Модуль – 2 Змістових модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <i>5.02020501 Образотворче мистецтво</i>	Рік підготовки: 2 Семестр																						
Загальна кількість годин – 198		3 - 4																						
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2">Лекції</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">4</td> <td style="width: 50%;">4</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Практичні</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">32</td> <td style="width: 50%;">38</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Самостійна робота</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">40</td> <td style="width: 50%;">48</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Індивідуальні завдання:</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">10</td> <td style="width: 50%;">12</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Модульний контроль:</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">4</td> <td style="width: 50%;">6</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Вид контролю:</td> </tr> </table>	Лекції		4	4	Практичні		32	38	Самостійна робота		40	48	Індивідуальні завдання:		10	12	Модульний контроль:		4	6	Вид контролю:	
Лекції																								
4	4																							
Практичні																								
32	38																							
Самостійна робота																								
40	48																							
Індивідуальні завдання:																								
10	12																							
Модульний контроль:																								
4	6																							
Вид контролю:																								

Опис навчальної дисципліни
ІІ курс

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
Модуль – 2 Змістових модулів – 2 Індивідуальне науково-дослідне завдання: 1	Спеціальність (професійне спрямування): <i>5.02020501</i> <i>Образотворче мистецтво</i>	Рік підготовки: 3 Семestr 5 - 6
Загальна кількість годин – 216		Лекції 4 4 Практичні 38 38 Самостійна робота 48 46 Індивідуальні завдання: 12 12 Модульний контроль: 6 8 Вид контролю: екзамен
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Молодший спеціаліст»	

Опис навчальної дисципліни
IV курс

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 0202 «Мистецтво»	Нормативна
Модуль – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <i>5.02020501</i> <i>Образотворче мистецтво</i>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 2		4
Загальна кількість годин – 216		Семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,3 самостійної роботи студента – 4		7 - 8
		Лекції
		4 4
		Практичні
		38 38
		Самостійна робота
		48 48
		Індивідуальні завдання:
		12 12
		Модульний контроль:
		6 6
		Вид контролю:
		екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - професійна підготовка фахівця з високим рівнем художньої майстерності і самостійного творчого вирішення завдань.

Завдання:

- навчити студентів основам професійного живопису в зображенні предметів навколошнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни “Живопис”, особливостей його художньої мови;
- навчити практичних вмінь і навичок роботи різними живописними матеріалами;
- вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, навчально-виховних, науково-методичних завдань, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей студентів.

Завдання курсу:

- навчити студентів основам професійного живопису в зображенні предметів навколошнього середовища, рослинного і тваринного світу, людини;
- надати знання теоретичних основ з дисципліни «Живопис», особливостей його художньої мови;
- навчити практичних вмінь і навичок роботи різними живописними матеріалами;
- вчити застосовувати здобуті знання, вміння та навички в галузі образотворчого мистецтва у вирішенні творчих, навчально-виховних, науково-методичних завдань, з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен
набути наступні предметні компетентності:

- розуміти композиційно-цілісне рішення об`єкту на основі емоційно чуттєвого сприйняття об`ємно-просторової форми;
- використовувати навички живопису для освоєння теоретичних основ і практичного виконання картини;
- правильно бачити об`ємну форму предмета та вміти її логічно та послідовно зображати на площині полотна;
- застосовувати основні закони світлотіні;
- чітко розуміти основи живописної композиції, перспективи та пропорції;
- передбачати кінцевий результат та наполегливо досягати мети;
- використовувати засоби побудови та передачі об`ємної форми на площині;
- застосовувати принципи перспективного зображення моделі та її компонентів;
- розуміти закономірності стану освітлення предмета (світло, блік, напівтінь, рефлекс, власна і падаюча тінь);
- чітко розуміти методику виконання живопису, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу;
- володіти креативним мисленням для реалізації творчих ідей;

- володіти технологією акварельного живопису;
- виконувати з натури, по пам'яті та за уявою об ємно-пластичні зображення, спираючись на теоретичні знання з мистецтва живопису та практичні навички ведення роботи;
- розбиратися в історії становлення та перспективах розвитку образотворчого мистецтва як навчальної дисципліни;
- чітко розуміти методику виконання живопису, користуючись наочними засобами в структурі навчального процессу.

3. Програма навчальної дисципліни

I семестр (I курс)

Змістовий модуль 1.

Натюрморт – цілісність групи предметів

Тема 1. Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт як один із жанрів живопису.

Тема 2. Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту.

Тема 3. Виконання натюрморту з трьох предметів: одного складного і двох простих за формою.

II семестр (I курс)

Змістовий модуль 2.

Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища

Тема 1. Методика роботи над групою предметів складної форми

Тема 2. Складний натюрморт з передачею фактури предметів.

Тема 3. Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі.

III семестр (II курс)ж

Змістовий модуль 3.

Живопис предметів з різними колірними властивостями у середовищі

Тема 1. Методика роботи над зображенням предметів різних за колірними властивостями.

Тема 2. Натюрморт з предметами білого кольору на білому тлі.

Тема 3. Тематичний натюрморт з предметів зближених по кольору.

Тема 4. Натюрморт зі скляних предметів простої форми.

IV семестр (II курс)

Змістовий модуль 4.

Живопис складних за формою предметів з різного матеріалу

Тема 1. Особливості зображення складних предметів різних за матеріалом.

Тема 2. Натюрморт з гіповою вазою.

Тема 3. Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом.

Тема 4. Натюрморт з простими і одним складним за формою скляним предметами.

Тема 5. Складний натюрморт з дзеркалом.

V семестр (ІІ курс)

Змістовий модуль 5.

Основи анатомічного зображення голови людини

Тема 1. Особливості зображення анатомічних форм.

Тема 2. Живопис черепу в постановці.

Тема 3. Живописне зображення обрубовки.

Тема 4. Постановка з екорше.

Тема 5. Складний натюрморт з анатомічною формою(око).

VI семестр (ІІ курс)

Змістовий модуль 6.

Основи живопису гіпової голови людини

Тема 1. Особливості роботи над живописним зображенням гіпової голови людини.

Тема 2. Натюрморт із гіповою маскою на тлі інтер'єра.

Тема 3. Живопис натюрморту з гіповою головою чоловічої статі.

Тема 4. Натюрморт із гіповою головою жіночої статі.

VII семестр (ІV курс)

Змістовий модуль 7.

Живопис портрету

Тема 1. Методика роботи над портретом.

Тема 2. Жіночий портрет.

Тема 3. Чоловічий портрет.

Тема 4. Методика роботи над груповим портретом.

Тема 5. Тематичний портрет.

VIII семестр (ІVкурс)

Змістовий модуль 8.

Живопис гіпової постаті людини

Тема 1. Особливості зображення торсу людини.

Тема 2. Чоловічий портрет.

Тема 3. Чоловічий портрет.

Тема 4. Прийоми живописного зображення торсу людини.

Тема 5. Жіночий портрет з руками (торс).

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекцій	Практичних	Індивідуальна	Самостійна	Підсумковий контрол
		1	2	3	4	5	6	7

Модуль 1 Живопис натюрмортів

Змістовий модуль 1. Натюрморт – цілісність предметів

1	Тема 1. Вступ. Живопис, його види та засоби виразності. Натюрморт як один із жанрів живопису			2				
2	Тема 2. Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту				6	2	8	
3	Тема 3. Виконання натюрморту з трьох предметів: одног складного і двох простих з формою.				6	2	8	
	Разом за змістовим модулем 1	36	20	2	12	4	16	2

Модуль 2

Змістовий модуль 2. Живопис складної форми

4	Тема 4. Методика роботи над групою предметів складної форми			2				
5	Тема 5. Складний натюрморт з передачею фактури предметів.				6	2	8	
6	Тема 6. Натюрморт з нескладних з формою предметів у інтер'єрі.				6	2	8	
	Разом за змістовим модулем 2	36	20	2	12	4	16	2
	Разом за I курс	72	40	4	24	8	32	4

Модуль 3							
Змістовий модуль 3. Живопис предметів з різними колірними властивостями у середовищі							
7	Тема7. Методика роботи над зображенням предметів різних за колірними властивостями.			2			
8	Тема 8. Натюрморт з предметами білого кольору на білому тлі.			10	4	20	
9	Тема 9. Тематичний натюрморт з предметів зближених по кольору.			10	4	10	
10	Тема10. Натюрморт зі скляни предметів простої форми.			12	2	10	
Разом за змістовим модулем 3		90	50	2	32	10	40
Модуль 4							
Змістовий модуль 4. Живопис складних за формуєю предметів з різного матеріалу							
11	Тема 11. Особливості зображення складних предметів різних за матеріалом			2			
12	Тема 12. Натюрморт з гіповою вазою.			10	2	10	
13	Тема 13. Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом.			10	4	14	
14	Тема 14. Натюрморт з простими і одним складним за формуєю скляним предметами			8	2	10	
15	Тема 15. Складний натюрморт дзеркалом.			10	4	14	
Разом за змістовим модулем 4		108	60	2	38	12	48
Разом за ІІ курс		198	110	4	70	22	88
Модуль 5							
Змістовий модуль 5. Основи анатомічного зображення голови людини							
16	Тема 16. Особливості зображення анатомічних форм			2			
17	Тема17. Живопис черепу			10	4	10	

	постановці.						
18	Тема 18. Живописне зображення обрубовки.			8	2	14	
19	Тема 19. Постановка з екорше.			10	4	10	
20	Тема 20. Складний натюрморт анатомічною формою(око).			10	2	14	
	Разом за змістовим модулем 5	108	60	2	38	12	48

Модуль 6**Змістовий модуль 6. Основи живопису гіпсової голови людини**

21	Тема 21. Особливості роботи над живописним зображенням гіпсової голови.			2			
22	Тема 22. Натюрморт із гіпсовою маскою на тлі інтер'єра.				10	4	14
23	Тема 23. Живопис натюрморту з гіпсовою головою чоловічої статі.				14	4	14
24	Тема 24. Натюрморт із гіпсовою головою жіночої статі.				14	4	18
	Разом за змістовим модулем 6	108	62	2	38	12	46
	Разом за III курс	216	122	4	76	24	94

Модуль 7**Змістовий модуль 7. Живопис портрету**

25	Тема 25. Методика роботи над портретом.			2			
26	Тема 26. Жіночий портрет.				12	4	20
27	Тема 27. Чоловічий портрет.				12	4	20
28	Тема 28. Методика роботи над груповим портретом			2			
29	Тема 29. Тематичний портрет.				12	4	8
	Разом за змістовим модулем 7	108	60	4	36	12	48
							6

Модуль 8

Змістовий модуль 8. Живопис гіпової постаті людини							
31	Тема 1. Особливості зображення торсу людини.			2			
32	Тема 2. Чоловічий портрет.				12	4	20
33	Тема 3. Чоловічий портрет.				12	4	20
34	Тема 4. Прийоми живописного зображення торсу людини.			2			
35	Тема 5. Жіночий портрет з руками (торс).				12	4	8
Разом за змістовим модулем 8		108	60	4	36	12	48
Разом за IV курс		216	120	8	72	24	96
Разом за весь курс навчання		702	392	20	240	78	310
							40

Навчально – методична карта дисципліни «Живопис»

I семестр (І курс)

Самостійна робота	Виконання короткотривалих етюдів (5 балів)	Виконання натюрморту з простиших за формою предметів (5 балів)	Складний натюрморт з елементів домашнього вжитку (5 балів)	Живопис драперій (5 балів)
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)			

II семестр (І курс)

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Модуль II										
Назва модуля	Живопис предметів складної форми та оточуючого їх середовища										
Кількість балів за модуль											
Лекції	1										
Дати											
Теми лекцій											
Теми практичних занять	<p>Складнийнатюрморт з передачею фактури предметів (20 балів)</p>										
Самостійна робота	<p>Простийнатюрморт з драперіями в інтер'єрі (5 балів)</p> <p>Виконаннянатюрморту з передачею фактури предметів(5 балів)</p> <p>Складнийнатюрморт з елементами домашнього вжитку (5 балів)</p> <p>Живопис інтер'єру (5 балів)</p>										
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)										

III семестр (ІІ курс)

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
---------	---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----

Модулі	Модуль III		
Назва модуля	Живопис предметів з різними колірними властивостями у середовищі		
Кількість балів за модуль			
Лекції	1		
Дати			
Теми лекцій	Методика роботи над зображенням предметів різних за колірними властивостями		
Теми практичних занять	Натюрморт з предметів білого кольору на білому тлі (20 балів)	Натюрморт з предметів зближеніх по кольору (20 балів)	Тематичний натюрморт
Самостійна робота	Натюрморт з білих предметів на білому тлі (5 балів)	Натюрморт зі зближених по кольору предметів (5 балів)	Натюрморт з контрастних по кольору предметів(5 балів)
	Виконання	Натюрморту зі скляними предметами (5 балів)	Стилізація аудторного натюрморту (5 балів)
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)	

IV семестр (II курс)

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI										
Модулі	Модуль IV																				
Назва модуля	Живопис складних за формою предметів з різного матеріалу																				
Кількість балів за модуль																					
Лекції	1																				
Дати																					
Теми лекцій	<p>Особливості зображення складних предметів різних за матеріалом</p>																				
Теми практичних занять	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Тематичний натюрморт (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Натюрморт з гіпсовою вазою (20 балів)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Простий натюрморт з гіпсовим елементом (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Натюрморт з простили одним складним скляним предметами (5 балів)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">Копія натюрморту з черепом (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Натюрморт з простили предметів на дзеркальній поверхні (5 балів)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;">Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом (20 балів)</td> </tr> </table>										Тематичний натюрморт (5 балів)	Натюрморт з гіпсовою вазою (20 балів)	Простий натюрморт з гіпсовим елементом (5 балів)	Натюрморт з простили одним складним скляним предметами (5 балів)	Копія натюрморту з черепом (5 балів)	Натюрморт з простили предметів на дзеркальній поверхні (5 балів)		Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом (20 балів)			
Тематичний натюрморт (5 балів)	Натюрморт з гіпсовою вазою (20 балів)																				
Простий натюрморт з гіпсовим елементом (5 балів)	Натюрморт з простили одним складним скляним предметами (5 балів)																				
Копія натюрморту з черепом (5 балів)	Натюрморт з простили предметів на дзеркальній поверхні (5 балів)																				
	Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом (20 балів)																				
Самостійна робота	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="padding: 5px;">Тематичний натюрморт (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Натюрморт з простили одним складним скляним предметами (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Копія натюрморту з черепом (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Натюрморт з простили предметів на дзеркальній поверхні (5 балів)</td> <td style="padding: 5px;">Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом (20 балів)</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;"></td> <td style="padding: 5px;">Складний натюрморт з дзеркалом (20 балів)</td> </tr> </table>										Тематичний натюрморт (5 балів)	Натюрморт з простили одним складним скляним предметами (5 балів)	Копія натюрморту з черепом (5 балів)	Натюрморт з простили предметів на дзеркальній поверхні (5 балів)	Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом (20 балів)					Складний натюрморт з дзеркалом (20 балів)	
Тематичний натюрморт (5 балів)	Натюрморт з простили одним складним скляним предметами (5 балів)	Копія натюрморту з черепом (5 балів)	Натюрморт з простили предметів на дзеркальній поверхні (5 балів)	Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом (20 балів)																	
				Складний натюрморт з дзеркалом (20 балів)																	
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)															

V семестр (ІІ курс)

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Модуль V										
Назва модуля	Основи анатомічного зображення голови людини										
Кількість балів за модуль											
Лекції	1										
Дати											
Теми лекцій											
Теми практичних занять	<p>Живопис черепу в постановці (20 балів)</p> <p>Живопис деталей голови (ніс) (5 балів)</p> <p>Живопис деталей голови (око)(5 балів)</p> <p>Живопис деталей голови (губи) (5 балів)</p> <p>Живопис деталей голови (вухо) (5 балів)</p> <p>Постановка з екорше (20 балів)</p> <p>Складний наторморт з частинами обличчя (5 балів)</p>										
Самостійна робота											
ІНДЗ											
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)						Модульна контрольна робота (25 балів)				

VI семестр (III курс)

VII семестр (IV курс)

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
Модулі	Модуль VII											
Назва модуля	Живопис портрету											
Кількість балів за модуль												
Лекції	1	2										
Дати												
Теми лекцій	<p>Методика роботи над портретом</p> <p>Методика роботи над груповим портретом</p>											
Теми практичних занять	<p>Жіночий портрет (20 балів)</p> <p>Виконання чоловічого портрету з виразними рисами обличчя (5 балів)</p> <p>Виконання жіночого портрету з виразними рисами обличчя (5 балів)</p> <p>Виконання автопортрету (5 балів)</p> <p>Виконання тематичний портрет (20 балів)</p>											
Самостійна робота	<p>Начерки портретів людей різного віку та статі (5 балів)</p>											
Підсумковий контроль	Модульна контрольна робота (25 балів)					Модульна контрольна робота (25 балів)						

VIII семестр (IV курс)

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виконання натюрморту з трьох нескладних за формою предметів побуту	6
2	Виконання натюрморту з трьох предметів: одного складного і двох простих за формою	6
3	Складний натюрморт з передачею фактури предметів	6
4	Натюрморт з нескладних за формою предметів у інтер'єрі	6
5	Натюрморт з предметами білого кольору на білому тлі	10
6	Натюрморт зі скляних предметів простої форми	10
7	Тематичний натюрморт з предметів зближених по кольору	12
8	Натюрморт з гіповою вазою	10
9	Складний натюрморт з предметів мистецтва з гіпсовим рельєфом	10
10	Натюрморт з складним за формою скляним предметом	8
11	Складний натюрморт з дзеркалом	10
12	Живопис черепу в постановці	10
13	Живописне зображення обрубовки	8
14	Постановка з екорше	10
15	Складний натюрморт з анатомічною формою(око)	10
16	Натюрморт із гіповою маскою на тлі інтер'єра	10
17	Живопис натюрморту з гіповою головою чоловічої статі	14
18	Натюрморт із гіповою головою жіночої статі	14
19	Жіночий портрет	12
20	Чоловічий портрет	10
	Тематичний портрет	14
21	Чоловічий портрет	10
22	Чоловічий портрет	10
23	Жіночий портрет з руками	16
	Всього	240

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1	Виконання короткотривалих етюдів в акварелі	4	5
2	Виконання натюрморту з простих за формою предметів побуту	4	5
3	Складний натюрморт з елементів домашнього вжитку	4	5
4	Живопис драперій	4	5
5	Простий натюрморт з драперіями в інтер'єрі	4	5
6	Виконання натюрморту з передачею фактури предметів	4	5
7	Складний натюрморт з елементів домашнього вжитку	4	5
8	Живопис інтер'єру	4	5
9	Натюрморт з білих предметів на білому тлі	8	5
10	Натюрморт зі зближених по кольору предметів	8	5
11	Натюрморт з контрастних по кольору предметів	8	5
12	Виконання натюрморту з скляними предметами	8	5
13	Стилізація аудиторного натюрморту	8	5
14	Тематичний натюрморт	9	5
15	Простий натюрморт з гіпсовим елементом	9	5
16	Натюрморт з простими і одним складним скляним предметом	10	5
17	Копія натюрморту з черепом	10	5
18	Натюрморт з простих предметів на дзеркальній поверхні	10	5
19	Живопис деталей голови (ніс) у натюрморти	9	5
20	Живопис деталей голови (око) у натюрморти	10	5
21	Живопис деталей голови (губи) у натюрморти	9	5
22	Живопис деталей голови (вухо) у натюрморти	10	5
23	Складний натюрморт з частинами обличчя	10	5
24	Тематичний натюрморт в українському народному стилі	12	5
25	Тематичний натюрморт в східному стилі	12	5
26	Творчий тематичний натюрморт	10	5
27	Складний натюрморт з гіповою фігурою в інтер'єрі	12	5
28	Начерки портретів людей різного віку та статі	10	5
29	Виконання чоловічого портрету з виразними рисами обличчя	10	5
30	Виконання жіночого портрету з виразними рисами обличчя	10	5
31	Виконання автопортрету	9	5

32	Виконання стилізованого портрету	9	5
33	Виконати серію начерків верхніх кінцівок в різних ракурсах аквареллю	9	5
34	Виконати серію начерків нижніх кінцівок в різних ракурсах аквареллю	9	5
35	Виконати начерків фігур людей в різних ракурсах	10	5
36	Виконати начерків фігур людей в русі	10	5
37	Виконати живопис фігури в повний зріст	10	5
Всього		310	185

7. Індивідуальні завдання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття «живопис». Засоби виразності живопису. Види живопису.	2
2	Жанри образотворчого мистецтва. Поняття «натюрморт»	2
3	Композиція у натюрморти.	4
4	Утворення складної форми з простих геометричних тіл.	2
5	Особливості фактурної поверхні, її характеру та передача її засобами акварельного живопису (скло, глянцева поверхня, предмети білого кольору).	2
6	Результат взаємодії предметів (рефлекс, заломлення тіні).	2
7	Поняття форми в процесі живописної діяльності. Аналіз натури за законами зорового сприйняття.	2
8	Поняття складної форми предмета. Зміни сприйняття форми предмета залежно від різних точок зору.	2
9	Вплив середовища на білий колір.	2
10	Методика роботи на довгостроковим етюдом з натури.	2
11	Візуальне вивчення натури та пошуки композиційно-пластичного вирішення.	4
12	Значення зображення анатомічних форм в подальшому навчанні живопису портрету.	2
13	Особливості акварельного живопису гіпсовых предметів. Передача світлотіньових співвідношень білих предметів.	4
14	Зображення голови гіпсової моделі.	2
15	Врівноваженість зображення. Переконливість конструктивної основи зображення як основа живопису.	4
16	Кольорова гармонія в живописній техніці акварель.	2
17	Цільність зображення. Пропорційна тональна різниця між усіма елементами світлотіні, полисками, світлом, тоном, власною тінню, рефлексами та падаючими тіням.	4
18	Портретний жанр. Передача кольорових та тонових	2

	співвідношень в роботі над портретом.	
19	Різновиди портрету за повнотою зображення. За характером зображення.	2
20	Особливості роботи над груповим портретом.	2
21	Передача повітряної перспективи в складних живописних постановках.	4
22	Завершальний етап в роботі над груповим портретом.	2
23	Завершальна прописка картини, її узагальнення та доопрацювання форм прозорими шарами акварелі – лесування.	4
24	Особливості у виділенні головних елементів портрету.	2
25	Композиція в тематичній постановці.	2
26	Особливості роботи над тематичною постановкою.	4
27	Особливості живописного зображення анатомічних частин фігури людини – верхніх та нижніх кінцівок.	2
28	Значення конструктивно-аналітичного рисунку в живописі.	2
29	Анатомічна будова постаті. Специфіка передачі руху людини.	4
30	Особливості в ракурсних зображеннях людини у русі. Вплив простору в роботі над зображенням постаті живої натури.	2
Всього		78

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: виконання індивідуальних навчальних проектів (творчі роботи).

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методичне забезпечення курсу

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ наочні матеріали (ілюстрації, репродукції робіт світових та вітчизняних майстрів);
- ✓ електронні презентації.

10. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: виконання малої тематичної картини на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час практичних та лекційних занять. Студент обирає тему, а викладач затверджує її.

Орієнтовна структура ІНДЗ: розробка ескізу, знаходження композиційного рішення, робота над тональним та кольоровим вирішенням ескізу. Кінцевий результат: створення малої тематичної картини.

Тематика ІНДЗ:

ІІІ курс 6 семестр «Малий диплом».

Критерії оцінювання ІНДЗ (розробка ескізу та виконання малої тематичної картини)

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів
1.	Розробка ескізу для малої картини.	5 балів
2.	Робота над композиційним рішенням картини.	5 балів
3.	Робота над кольоровим вирішенням картини.	5 балів

4.	Виконання малого диплому.	15 балів
	<i>Разом</i>	<i>30 балів</i>

11. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Живопис» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ *Методи усного контролю:* індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.

Методи практичного контролю: виявлення вмінь і навичок студентів, набутих під час практичної діяльності.

➤ *Методи самоконтролю:* уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально – методичної карти, де зазначено види й термін контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4 – бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у таблиці 8.1 та 8.2.

Табл. 8.1
Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
за I семестр (І курсу)

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	6
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	20
4.	Робота на практичному занятті	10	40
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	25
Підсумковий рейтинговий бал		112	
Коефіцієнт з дисципліни		1,12	

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
за ІІ семестр (І курсу)**

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	6
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	20
4.	Робота на практичному занятті	20	40
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	25
Підсумковий рейтинговий бал		92	
Коефіцієнт з дисципліни		0,92	

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
за ІІІ семестр (ІІ курсу)**

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи

1.	Відвідування лекцій	1	2
2.	Відвідування практичних занять	1	16
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	25
4.	Робота на практичному занятті	10	60
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
Підсумковий рейтинговий бал		153	
Коефіцієнт з дисципліни		1,53	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за IV семестр (II курсу)

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	2
2.	Відвідування практичних занять	1	19
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	25
4.	Робота на практичному занятті	10	80
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
Підсумковий рейтинговий бал		176	
Коефіцієнт з дисципліни		1,76	

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за V семестр (III курсу)

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	2
2.	Відвідування практичних занять	1	19

3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	25
4.	Робота на практичному занятті	10	80
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
Підсумковий рейтинговий бал			176
Коефіцієнт з дисципліни			1,76

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю за VI семестр (ІІ курсу)

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	2
2.	Відвідування практичних занять	1	20
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	20
4.	Робота на практичному занятті	10	60
5.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30	30
6.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
Підсумковий рейтинговий бал			185
Коефіцієнт з дисципліни			1,85
Підсумковий рейтинговий бал за 1-ий семестр навчання			112
Підсумковий рейтинговий бал за 2-ий семестр навчання			92
Підсумковий рейтинговий бал за 3-ий семестр навчання			153
Підсумковий рейтинговий бал за 4-ий семестр навчання			176
Підсумковий рейтинговий бал за 5-ий семестр навчання			176

Підсумковий рейтинговий бал за 6-ий семестр навчання	185
Підсумковий рейтинговий бал	894
Коефіцієнт з дисципліни	0
Екзамен	40

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
за VII семестр (IV курсу)**

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	2
2.	Відвідування практичних занять	1	18
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	25
4.	Робота на практичному занятті	10	60
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
Підсумковий рейтинговий бал		155	
Коефіцієнт з дисципліни			1,55

**Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
за VIII семестр (IV курсу)**

№ п/п	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за один вид роботи	Максимальна кількість балів за загальну кількість певного виду роботи
1.	Відвідування лекцій	1	3
2.	Відвідування практичних занять	1	18
3.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	25
4.	Робота на практичному занятті	10	60

5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	50
	Підсумковий рейтинговий бал	156	
	Коефіцієнт з дисципліни	1,56	
	Підсумковий рейтинговий бал за 7-ий семестр навчання	155	
	Підсумковий рейтинговий бал за 8-ий семестр навчання	156	
	Підсумковий рейтинговий бал	311	
	Коефіцієнт з дисципліни	0	

Табл. 8.2**Шкала оцінювання: національна та ECTS**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B		
74-81	C	добре	
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Очікувані результати:

- розуміння композиційно-цілісного рішення об`єкту на основі емоційно чуттєвого сприйняття об`ємно-просторової форми;
- використання навичок живопису для освоєння теоретичних основ і практичного виконання картини;
- правильне бачення об`ємної форми предмета та вміння її логічно та послідовно зображати на площині полотна;
- застосування основних законів світлотіні;
- чітке розуміння основи живописної композиції, перспективи та пропорції;

- передбачання кінцевого результату та наполегливе досягання мети;
- використання засобів побудови та передачі об'ємної форми на площині;
- застосування принципів перспективного зображення моделі та її компонентів;
- розуміння закономірності стану освітлення предмета (світло, блік, напівтінь, рефлекс, власна і падаюча тінь);
- чітке розуміння методики виконання живопису, користуючись наочними засобами в структурі навчального процесу;
- володіння креативним мисленням;
- розуміння технології олійного живопису;
- виконання з натури, по пам'яті та за уявою об'ємно-пластичних зображень, спираючись на теоретичні знання з мистецтва живопису та практичні навички ведення роботи;
- розуміння історії становлення та перспективи розвитку образотворчого мистецтва як навчальної дисципліни.

13. Рекомендована література Базова

№ п/п	Література	Наявність в бібліотеці	Наявніст ь в кабінеті
1.	Аксенов К.Н. Живопис. М.,1987.	+	
2.	Барщ А. Живопис в средней художественной школе. М.1957.	+	
3.	Білецький П.О. Мова образотворчих мистецтв. - К.,1973.		
4.	Волков Н.Н. Восприятие предмета и живописи. М.,1950.		+
5.	Дейнека А. Учитесь рисовать. М.,1960.		+
6.	Живопись [Бесчастнов Н.П. и 37 зд.] – М.: Гуманитар. 37 зд. Центр ВЛАДОС, 2007. – 223 с., 32 с. ил. ISBN 5-17-024386-3	+	
7.	Кириченко М.А. Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. - К., «Вища школа», 2002. ISBN 975-5-9794-0158-4	+	+
8.	Кириченко М.А. Учиться малювати. – К.,1987.	+	
9.	Королев В.А. Учебная Живопись., М.,1981.		
10.	Михайлова О.В. Заметки о рисовании человека. М., 1960.		+

Допоміжна

1. Агеев П.Я. Старинные руководства. СПб., 1887, с.557.
2. Альберти Леон Батиста. Десять книг о зодчестве. М,1937, т.2
3. Алпатов М.В. Всеобщая история искусств. М, 1955, с. 240.
5. Бродский И.А. Репин-педагог. М.,1960, с.38.
6. Варнеке Б. Плиний об искусстве. Одесса, 1918 г. с. 48, 51.
1. Ватагин В.А. Изображение животного. – М.,1957.
2. Гинзбург И.П. П.Чистяков и егопедагогическая система. М.-Л.,1940,с.128.
3. Кириченко М.А. Образотворче мистецтво. З клас.-К.,1996.
4. Лаврентьева С.И. С-Петербургская рисовальная школа в воспоминаниях ее ученицы /1862-1876/
5. Мастераискусства об искусстве, т.2, М., 1936.
6. МГХИ им В.И.Сурикова. М., 1961
7. Ратнічин В.М. Перспектива. – 2ге вид.-К.,1977.
8. Ростовцев Н.Н. Очерки по истории методов преподавания живописи. – М.,1983.
9. Радлов Н. Рисование с натуры. – Л.,1937.
10. Репин И.Е. «Об искусстве». М.,1960, с.76.
11. Ростовцев Н.Н. Академическая Живопись. – М.,1995.
12. Ростовцев Н.Н. Рисование головы человека. – М.,1989.
- Сапожников А.П. Курс рисования. СПб., 1849.
- Сидоров А.А. Живопись старых русских мастеров. М., 1960.
- Серов А.М. Живопись. – М.,1975.
- А.М.Соловьева, Г.Б.Смирнова, Е.С.Алексеевой «Учебный Живопись» М.,1953.

14. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського
www.dnpb.gov.ua/
3. Бібліотека українських підручників
<http://pidruchniki.ws/>

Робоча програма навчальної дисципліни

«ЖИВОПИС»

Укладач: Полякова Марія Євгеніївна, викладач циклової комісії образотворчого мистецтва та дизайну. Університетського коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка «Живопис». Програма навчальної дисципліни / Укладач Полякова М.Є. – К.: Університетський коледж Київського університету імені Бориса Грінченка, 2015.

